

zakaj le-to se opira na trdno podlago njegovih preiskovanj in del. Sezidal je ogromno poslopje primerjajoče slovanske slovnice in dal slavistiki trdno podlago za daljši razvitek s svojimi razpravami o staroslovenščini. Ta velikanska zgradba neumornega truda in genijalnega duha je tako temeljita, da je ne razruši nobeden napredek v znanosti; na nji se ne bode nikoli mnogo poznal zob neizprosnege časa. Bodoče generacije v slavistiki bodo na tej zgradbi izpremenile samo to ali ono, te in one ornamente dodale in posameznosti razvijale dalje, toda delo samo v svojih glavnih potezah ostane delo Miklosichevo. Naj se pečamo na obširnem polju slavistike s tem ali onim vprašanjem, vedno nas spremlja nevedé in nehoté duh Miklosichevih del in razprav, samo da ne čutimo svoje odvisnosti od njegovih mislij in dognanih resnic, ker jih zmatramo že za obče znane. To neizmerno izgubo, katero je zadela z Miklosichevo smrtjo slavistiko, čutili bomo prav živo šele za nekaj časa, ko izostanejo one dragocene razprave, katere nam je podajal leto za letom in katerih je vedno le težko pričakoval vsak slavist. Zdaj je umolknil naš mojster. Njegova beseda ne bode več kazala v slavistiki pota, toda nauki njegovi nam bodo tudi v bodočnosti odločilni voditelji, in kdor se le nekoliko bavi s slavistiko, dobro vé, da je v slavistiki *Miklosich* bil, a da *Miklosicha* ne bode več!

V. O.

Miklosichev večer v slovanskem seminaru na Dunaji. Kakor navadno, zbrali so se slušatelji Jagičevi v sredo 11. t. m. na večer v seminaru. Toda ta seminarski večer ni bil odmenjen seminarskim vajam in znanstvenemu predavanju, nego spominu in pieteti onega možá, čegar ime se je tolikokrat imenovalo na vsakem seminarskem predavanju, možá, ki je dunajskemu vseučilišču s svojimi deli priboril prvo mesto v slavistiki, našemu Miklosichu. Zbralo se je ta večer toliko občinstva, da ni bilo dovolj prostora. Najprej se je spominjal prof. Jagić, vidno ginjen, nenadomestne izgube, katera je zadela slavistiko, in v krepkih potezah narisal z jedernatimi besedami velikanske zasluge svojega učitelja in razložil pomen Miklosichevega znanstvenega delovanja. Njegove zasluge sicer priznava in cení ves učeni svet, toda izgubo bode živo čutil šele pozneje, ko se prikažejo v znanosti one praznine, katere so dozdej napolnjevale leto za letom izhajajoče razprave Miklosicheve. Posebno se je pa spominjal Miklosicha kot svojega učitelja. Prišel je iz Hrvaške, da se bavi s klasiško filologijo, toda Miklosicheva predavanja so ga napotila, da se je z ljubeznijo poprijel slavistike, posebno odkar se je osebno seznanil z Miklosichem, kateri je bil takrat tudi še uradnik v dvorski knjižnici. In tako je Miklosicheva zasluga, da se je po končanih vseučiliških studijah vrnil v svojo domovino klasiški filolog na popirji, ali v srci slavist. In tudi pozneje ga ni zapustila Miklosicheva naklonjenost; ostal je z njim v zvezi, in učitelj je svojega nekdanjega učenca še vedno vzpodbujal. Že takrat mu je pisal v Zagreb, naj se pripravlja temeljito v slavistiki, da bode pozneje na dunajski stolici njegov naslednik. Sevéda je morala ta velika naklonjenost in to priznanje slavnega učenjaka mladega gimnazijskega profesorja silno vzpodbujati na daljše delovanje v slavistiki, h kateremu ga je itak vleklo srce. Tudi leta 1870. je posredoval Miklosich, da je dobil on stolico v Odesi, in ko se je osnovala stolica za slovansko filologijo v Berlinu, bil je zopet Miklosich, kateri se je spominjal nekdanjega svojega učenca in ga priporočal po slavnem Müllenhoffu. Tako je ostal Jagić v tesni zvezi z učiteljem svojim in ko je osnoval svoj zbornik za slovansko filologijo, tedaj je Miklosich takoj odobral to potrebno podjetje in se vedno živo zanimal za vse tamkaj objavljene razprave. Skoraj po vsakem zvezku je pisal Jagiču, kaj mu ugaja, s čim se strinja in česa ne odobrava. In ko je moral Miklosich zapustiti stolico dunajsko, kjer je zastopal četrto stoletja slavistiko, budil ljubezen do te stroke v mladini in na ta način vzgajal narastaj, kateri bode nadaljeval početo delo, hotel je zopet, da mu bode Jagić

naslednik. V zadnjem tečaju svojih predavanj mu je pisal v Peterburg pismo v znanem kratkem in lapidarnem zlogu: »Mit Ende dieses Semesters trete ich von der Universität zurück. Ich werde Sie zu meinem Nachfolger vorschlagen. Denken Sie darüber nach, damit Sie vorbereitet sind, wenn die offizielle Anfrage an Sie gerichtet wird.« — Najlepše čase je doživel Jagić na Dunaji v občevanju z Miklosichem; drug drugemu sta razodevala znanstvene svoje namene in se pogovarjala o njih, vzpodbujala drug drugega. Da je hotel Miklosich res Jagića za seboj imeti, temu je najboljši dokaz, da ga je takoj spravil v dunajsko akademijo. Tudi za slovanski seminar se je Miklosich vedno zanimal od početka. Teden dni pred smrtjo je še povpraševal Jagića o seminarskem delovanju in mu čestital radi lepega napredka. Zato je umevno, da je prof. Jagić nekdanjemu svojemu učitelju, poznejšemu prijatelju, s katerim je bil toliko časa v tesni zvezi, s tresočim glasom zaklical »večuaja pamjat.«

Zatem je *dr. M. Murko* obširno načrtal Miklosichevo vsestransko delovanje in podal njega životopis. Predstavil nam je Miklosicha človeka in učitelja in poudarjal njegove zasluge za znanost in posebe še za razvoj slovenskega književnega jezika. S tem govorom se je končal seminarski večer, večer hvalečnosti in pietete do našega Miklosicha. (Slovenci se smemo ponašati, da smo doslej med vsemi Slovani še najtemeljiteje opisali življenje in delovanje slavnega rojaka našega Miklosicha. Leta 1883. priobčil je g. Anton Trstenjak v letopisu »Maticice Slovenske« [1883, str. 1, — 54.] životopis njegov, na katerega zavračamo bralce svoje ter jih opozarjamo, naj ga še jeden pot preberó, da bodo tem živeje čutili veliko izgubo, ki je zadela slovanstvo s smrtjo Miklosichevo. Ured.)

»Vienac« o Miklosichi. »Vienac« (1891, št. 11.) je posvetil Miklosichu nekaj vrstic, katerih v listu za književnost pač ne bi pričakovali. Dalo bi se o tem pisati mnogo, ali zadoščaj le nekaj opazek, ker nam je taka polemika strašno zoperna.

Da Miklosich ni ostal navdušen Ilirec, kriv je — Kopitar: »No došavši u Beč upoznade se s Kopitarom, pa od onda kao da je u njega obamrla slavenska duša.« Tedaj stare bajke o Kopitarji! Dandanes imamo že toliko gradiva o njem (posebno v pismih), da lahko sodimo, koliko krivice so mu delali in mu je še delajo. Novoslovenski jezik je začel Miklosich takrat zaničevati, »jer ga drži umjetnim pokusom.« Tako se piše o Miklosichi, ki je Slovincem utrdil sedanjo pisavo! Izraz »novoslovenski« je pisatelju še bolj nejasen nego našim germanom: ne vé namreč, da je bil Miklosichu potreben, da razločuje naš jezik od staroslovenskega. Miklosich »rastavlja« naučno »Maloruse od ostalih Rusa.« Priporočamo pisatelju, naj vendar pogleda enkrat vsaj v Pypinovo »Istoriju slavjanskih literatur« zv. I, oddelek o »Južnorussih«, kjer se lahko prepriča, da ni Miklosich ustvaril maloruske narodnosti in jezika. Tam (str. 351.) tudi najde: »Šafařík (tedaj Miklosichev prednik, ki še doseďaj vendar velja za »Slovana«) kategoričeski zajavil, čto v južnorusskom narěčii my iměem dělo s takim že samobytnim narěčiem kak drugija glavnejšija slavjanskija narěčija.« Ali »rastavlja« tudi »Slovake od Čeha«. Miklosichevo gramatiko bi pisatelj tudi v Zagrebu lahko našel ali pa se poučil pri kakem filologu, da ne bi napisal take — laži! Ne bomo se zatorej čudili, da je pisatelj tudi o Miklosichevi hipotezi o razmeri Hrvatov k Srbom slišal le nekaj govoriti. »Hotice« Miklosich tudi tukaj ni delil Hrvatov in Srbov, pač pa jim svetoval zlogo; v vseh njegovih delih nahajamo namreč edini politični stavek, ki se glasi: selbstverständlich darf diese ansicht nicht als versuch gedeutet werden, beiden völkern die bahnen der politik zu weisen: sie bedürfen einander (Vgl. Gramm. I. str. 392., izd. leta 1879.).

Miklosichu ni treba hvale in slave, ali književen hrvaški list naj bo vendar po smrti — pravičen možu, ki ima kot učenjak ogromne zasluge za vse Slovane, ki je